

Kutatók és helytörténészek Füreden

Október utolsó szombatján, csodálatos őszi időben fogadta Balatonfüred házigazdaként a tóparti településekről érkező helytörténeti kutatókat.

A Múzeumok őszi fesztiválja helyi programsorozatában szervezett nyilvános találkozónak a Városi Helytörténeti Gyűjtemény adott méltó, talán kissé szűkös otthont. Ugyanis a nagy érdeklődés övezte összejövetelre mintegy hetven résztvevő, köztük számos füredi érkező, közülük sokan tartottak előadást, ismertették legújabb kutatási eredményeiket, kiadványaikat.

Balaton helytörténetéről immár harmadszor

A rendezvény nevéből kitűnik, hogy immár harmadikban rendezték egymással a Balaton-vidék településeinek legmélyebb ismerői. Tavaly novemberben Takács Gábor egyetemi docens, egyiptológus szervezte meg az első találkozót Balatonedericsen a helyi településvezetés és Török Lászlóné polgármester asszony támogatásával. A kontinuitás jegyében most is ők köszöntötték elsőként a füredi találkozók résztvevőit, majd Molnár Judit képviselő, bizottsági elnök a Balaton sokakat összekötő tiszteletére és szeretetére utalva üdvözölte a város nevében a megjelenteket. Az aktuális információkat, tudnivalókat Miklós Tamás mb. gyűjteményvezető, helytörténész osztotta meg a résztvevőkkel, akik egyperces néma felállással emlékeztek meg a hagyományápolásban is érdemeket szerző, közelmúltban elhunyt Vollmuth Péter badacsonytördemici polgármesterről.

„A Balaton összekötő: évfordulók jegyében...”

A füredi szakmai találkozó a fenti mottó adta tematika köré szerveződött. Többnyire ez határozta meg a helytörténeti előadások témaválasztását is. A közös témakeresés azért is volt fontos, mivel minden helytörténeti kutató elsősorban saját „helyének” tudora, ismerője, de mint tudjuk a Balaton vize nemcsak elválaszt, hanem össze is köt. Vannak közös témák, személyek, események, akik, ame-

lyek összbalaton hatásaik, vonatkozásúak.

...Hertelendyről és Eötvösről

A köszönőket követően Lichteckert András a tó első gözösnének, a 170 éve vízre bocsátott Kisfaludnak a történetéről tartott előadást. A lapátkezes, vastestű gőzhajó közel fél évszázadon át volt a két part közötti kapcsolat „zászlóshajója”. Az előadó felhívta a figyelmet arra is, hogy bár Széchenyi István születésének 225., a Balaton Gőzhajózási Társaság megalapításának és a Kisfaludy gözös vízre bocsátásának 170. évfordulóját ünnepeljük, de van még egy fontos évfordulónk: 155 éve, 1861. november 5-én hunyt el Hertelendy Károly!

S ki volt ő? Hertelendy volt az, akiben elsőként, 1837-ben megszületett a balatonai gőzhajózás gondolata, aki kezdeményezte, szervezte, életben tartotta a vállalatot, és ellenállt annak, hogy a Kisfaludy gözöst elvigyék a Dunára az 1850-es években. „Órizzuk és ápoljuk Hertelendy Károly emlékét Füreden is” – hívta fel a figyelmet a neves füredi történész.

A másik, központi tematikába illeszkedő, de később sorra kerülő előadás a 100 éve elhunyt Eötvös Károlyt idézte meg. Sem őt, sem az előadót, Praznovszky Mihály irodalomtörténészt sem kell bemutatnunk olvasóinknak. Eötvös korának egyik legismertebb és legszínesebb társasági személyisége volt. A hallgatóság szellemes és sziporkázó – számos mosolyra fakasztó anekdota és forrásrés-

színesített – előadás keretében ismerhette meg „Utazás a Balaton körül” írójának életútját, az ügyvéd és politikus íróvá válásának történetét.

A mai olvasó számára talán újdonságként hat, hogy Eötvös írói tevékenysége életútja utolsó 15 évére összpontosul. Korabeli megfogalmazás szerint közel hatvanéves korában jutott az eszébe, hogy író, és néhány év alatt megírta „összes műveit”-t, amelyet a Révai kiadó 1900-tól 24 kötetben adott ki. Ennek sorában elsőként, sikert és elismerést hozva, jelent meg a Balaton népszerűsítésére írt, ma is élvezetes olvasásélményt nyújtó utazás elbeszélésfüzére.

Jeles balatoniak évfordulói

A fenti előadásokhoz kapcsolódva az évfordulók jegyében emlékezett meg Makra Ernőné a füredi illetőségű Csépnyezt, szervezte, életben tartotta a vállalatot, és ellenállt annak, hogy a Kisfaludy gözöst elvigyék a Dunára az 1850-es években. „Órizzuk és ápoljuk Hertelendy Károly emlékét Füreden is” – hívta fel a figyelmet a neves füredi történész.

A másik, központi tematikába illeszkedő, de később sorra kerülő előadás a 100 éve elhunyt Eötvös Károlyt idézte meg. Sem őt, sem az előadót, Praznovszky Mihály irodalomtörténészt sem kell bemutatnunk olvasóinknak. Eötvös korának egyik legismertebb és legszínesebb társasági személyisége volt. A hallgatóság szellemes és sziporkázó – számos mosolyra fakasztó anekdota és forrásrés-

Vér Lászlóné keszei helytörténész a helyi kötődésű és

mentetésére nyújtott lehetőséget. Hangodi László tapolcai főmuzeológus, történész a Csobánc vára és a Gyulaffyak (1300–1669) címmel tavasszal megjelent nagyszabású monográfiájáról szót. Különösen izgalmas volt hallani a török kori balatonai végeken vitézkedő, „Magyar Achilles” néven emlegetett Gyulaffy László győztes bajvívásairól.

Az almádi gimnázium alapító-igazgatója, az EU jószolgálati nagykövete, Czuczor Sándor az újabb balatonalmádi helytörténeti kutatásokat ismertette. Előadásában a helyi értékek feltárásának fontosságá-

ról, az anyaggyűjtésről és kiadásról szót, míg Németh Ferenc be- és szó szerint felmutatta A Szepezdi krónika 2. kötet bekötött, kiadás előtt lévő 800 oldalas kéziratát.

A Balaton déli oldalvégéről érkezett Krizsai Mónika könyvtáros Balatonfenyves augusztusban avatott új helytörténeti gyűjteményét mutatta be képes előadásában. Majd elismerő moraj közepette hívta meg a balatonai helytörténészeket a 2017 májusában tartandó IV. fenyvesi találkozóra.

Az előadás-sorozat végén kért szót Kálóczi Kálmán, a Balaton Világörökségeért Alapítvány elnöke, aki további munkára és együttműködésre kérte a találkozók résztvevőit.

Összegzőként Takács Gábor ülésvezető elnök köszönte meg az előadóknak az időkeretet betartó önfegyelmüket, méltatta a résztvevők munkáját, és megköszönte Balatonfüred és a Füredkult konferenciaszervezői támogatását.

Zárásként füredi séta

A zárzó után többen megjegyezték: ez tartalmas nap volt. De még nem ért véget...

A találkozó résztvevői reggel, illetve az előadások közötti szünetben megtekinthették a Balatonfüredi Városi Helytörténeti Gyűjtemény állandó kiállításait, és az erre az alkalomra összeállított füredi helytörténeti kiadványokat bemutató kamarakiállítás. Az előadások végetével a kitartóbbak egy séta keretében ismerkedtek a pompás „reformkori” városrészrel és látványokkal. Közös utunk a Kerek templomtól a Vitorlázó kiállításán át a megújult Jókai-villába vezetett.

A helyi múzeumi őszi rendezvénysorozat egyedi színfoltja volt a balatonai helytörténészek füredi találkozója. Ebből az alkalomból nemcsak a füredi helytörténet-kutatás, -írás és a „múzeumgyegyed” mutatkozhatott be a somogyi, veszprémi és zalai partok helytörténészeinek, hanem a városi helytörténeti gyűjteményben tartott előadások, az egymás közötti kötetlen eszmecsere hosszabb távon is termékenyítő együttműködésre ösztönözhetik a tópart múltjának kutatóit.

P. Miklós Tamás

tragikus sorsú balatonai poétára, Soós Lajos jegyző és költőre emlékezett születésének 160. évfordulója alkalmából.

A Deák Ferencről, Balatonfüred gyakori fürdővendégéről szóló előadás nem évfordulós megemlékezésnek indult, de Török András emlékeztetett a Kehida–Ederics–Füred útvonalon közlekedő, és tiszteletből a „haza bölcse” titulust kapó Deák halálának 140. évfordulójára is.

Az évfordulós hozzászólások sorát a füredi Olti Ferenc zárta, aki a Felkészülés a holokauszt 75. évfordulójára programtervezetről szót, és a helytörténészek segítségét kérte a tömelléki zsidóság még elő emlékeztetének feldolgozásához.

„Balathoni” kerekasztal

A Balaton és a honismeret szövegalkotott jelképes „kerekasztal” az új balatonai helytörténeti kiadványok, kutatási eredmények, kezdeményezések is-

mellett felhívta a figyelmet az ismeretek minél szélesebb körű közvetítésére, a fiatalabb generációk számára is fogyaszthatóvá tételére.

Jákó Bernadett a nagy földrajztudós, geográfus Cholnoky Jenő balatonai és veszprémi költődésű turistaelnöki tevékenységét mutatta be előadásában. Többek között szót a Veszprém közelében található csatár-hegyi kilátónál október közepén elhelyezett Cholnoky-emlékkő avatásáról is.

A Marcali Múzeum újonnan Életmód és településtörténet képekben címmel indított kiadványsorozatának első, Üdvözlét Balatonmáriafürdőről! kötetét mutatta be Huszár Mihály történész-muzeológus. Előadásában az album szerkesztési tanulságait is megosztotta a hallgatóközönséggel.

Polniczky József helytörténeti kutató A Káptalanfüred évtizedei képekben című könyv-

Kutyák a rácscok mögött

Gyermekkoromban minden vágyam egy kutya volt. Évekig az összes elfűjt szülinapi gyertya után azt kívántam: bárcsak lehetne egy kutyam.

Három éve került hozzánk Kontra. Sokáig gondolkodtunk, hogy honnan válasszunk kutyát, végül úgy döntöttünk, a legjobb, ha menhelyek oldalát kezdjük el böngészni. Többhetes keresés után rátaláltunk az akkor még kicsi, esetlen, vékony foxterrierre. Addig nem is sejtettük, hogy itthon is léteznek olyan kutyamenhelyek, ahol egy négyfős bizottságon múlik, kihez is fog kerülni a szerencsés kiválasztott. Ideiglenes befogadójánál kellett megismerkedni vele, aki eldönthette, jó helyen lesz-e nálunk Kontra, aki azóta is rengeteg örömet okoz nekünk.

Számtalan menhely, kutyatelep létezik, ahonnan befogadhatunk egy-egy sorsára hagyott kutyát. Ilyen a balatonfüredie is, ahol jelenleg 30 kutyus várja leendő gazdáját. Az ilyen állatok megítélése sokszor sajnos kedvezőtlen, vannak, akik úgy gondolják, nem megbízhatóak, vagy olyan mély sebeket hagyott bennük a rossz bánásmód, hogy már nem illeszkednek be egy új otthonba. Azonban ez nem igaz. A kutyák különféle okokból kerülnek ezekre a telepekre. Néhányukat egyszerűen csak megunták, és kidobják az utcára, jobb esetben többféle „családi” okból beviszik a menhelyre. A kölykök valóban sokkal könnyebben és gyorsabban megtalálják a helyüket egy új gazdánál, míg a felnőtt, az emberről rossz tapasztalattal

bíró példányok esetében ez hosszabb ideig tart. Ha úgy döntöttünk, hogy egy ilyen nehéz sorsú, idősebb kutyát mentünk meg, mindenképp vegyük fel a kapcsolatot a menhellyel.

Balatonfüreden szeretnénk egy helyi összetartó csapatot, akik szívesen segítenének a nehéz sorsú kutyákon, hiszen most, a tél beköszöntével igen-csak elkel a támogatás. Leginkább kutyatápra és takarókra van szükségük – mondták az ott dolgozók. Aki segíteni szeretne a füredi kutyamenhelynek, hívja a 30/545-0252 vagy a 30/451-8988-as telefonszámon az Észak-balaton Ebmentő Egyesületet. Adományokat az egyesület 10300002–10649582–49020013 számú bankszámlájára lehet átutalni.

Gáspár Ákos

FELHÍVÁS

TISZTELT BALATONFÜREDI KUTYATULAJDONOSOK, KUTYATARTÓK!

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. (Ávt.) 42/B. § (1) bekezdése rendelkezése alapján az eb tartási helye szerint illetékes önkormányzat – ebrendészeti feladatainak elvégzése érdekében, illetve a veszteséges elleni oltás járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel – háromévente legalább egy alkalommal ebösszeírást végez.

A települési önkormányzat az ebösszeírás alapján az ebtartók által szolgáltatott adatokról helyi elektronikus nyilvántartást köteles vezetni, az állat tulajdonosa, tartója és más személyek jogainak, személyes biztonságának és tulajdonának védelme, valamint ebrendészeti és állatvédelmi feladatainak hatékony ellátása céljából. Az eb tulajdonosa és tartója az ebösszeírásakor köteles a törvényben előírt adatokat a települési önkormányzat rendelkezésére bocsátani.

A 2016. évi ebösszeírás céljából kérem a Balatonfüred város közigazgatási területén tartott négy hónaposnál idősebb ebek tulajdonosait/tartóit, hogy az ebösszeíró adatlapot kitölteni és a lentiekben megjelölt lehetőségekkel élve azt visszajuttatni szíveskedjen 2016. november 30-ig. Az adatlap Balatonfüred Város Önkormányzata honlapjáról letölthető, vagy a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal portáján átvehető. Szükség esetén információt a 87/581-232 telefonszámon lehet kérni!

Az ebösszeíró adatlapot ekenként kell kitölteni az oltási könyv alapján. A kitöltött adatlapokat az alábbi módokon lehet benyújtani:

- postai úton: Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal, 8230 Balatonfüred, Szent István tér 1. címre
- személyesen a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal portáján elhelyezett gyűjtőláda
- Telefexon: a 87/343-457 számra.

Felhívom a Tisztelt Ebtartók figyelmét, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása állatvédelmi bírságot vonhat maga után. A bírság legkisebb összege az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendeletben foglaltak alapján 30 000 Ft.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését és a benyújtott adatlapok valóságtartalmát az önkormányzati hivatal munkatársai ellenőrizni fogják.

Annak érdekében, hogy a nyilvántartás aktuális információkat tartalmazzon, az ebtulajdonosok az ebösszeírás követően is kötelesek az adatokban bekövetkező változásokat, szaporulatot írásban bejelenteni. Együttműködésüket köszönöm!

Dr. Tárnoki Richárd jegyző